

درس تاریخ معماری جهان

معماری رنسانس

بخش دوم: رنسانس مترقی

(1)

لادن اعتضادی

دانشکده معماری و شهرسازی

دانشگاه شهید بهشتی

بهار 1399

رנסانس مترقی

- توجه به طرح‌های آرمانی در معماری و شهرسازی (فرم‌های مرکزگرا)

- توجه معماران به طراحی فضاهایی شهری

- طراحی معابر مستقیم با پیاده‌روهای رو‌ق‌دار (پورتیکو) و طرح جداره‌های معابر
باینه‌هایی با ارتفاع یکدست: (معمولاً سه طبقه) و تأکید بر خطوط و نوارهای افقی در
نماسازی جداره‌ها برای ایجاد پرسپکتیور یک نقطه‌ای

- طراحی میدان‌های شهری

"خلق مناظر شهری"

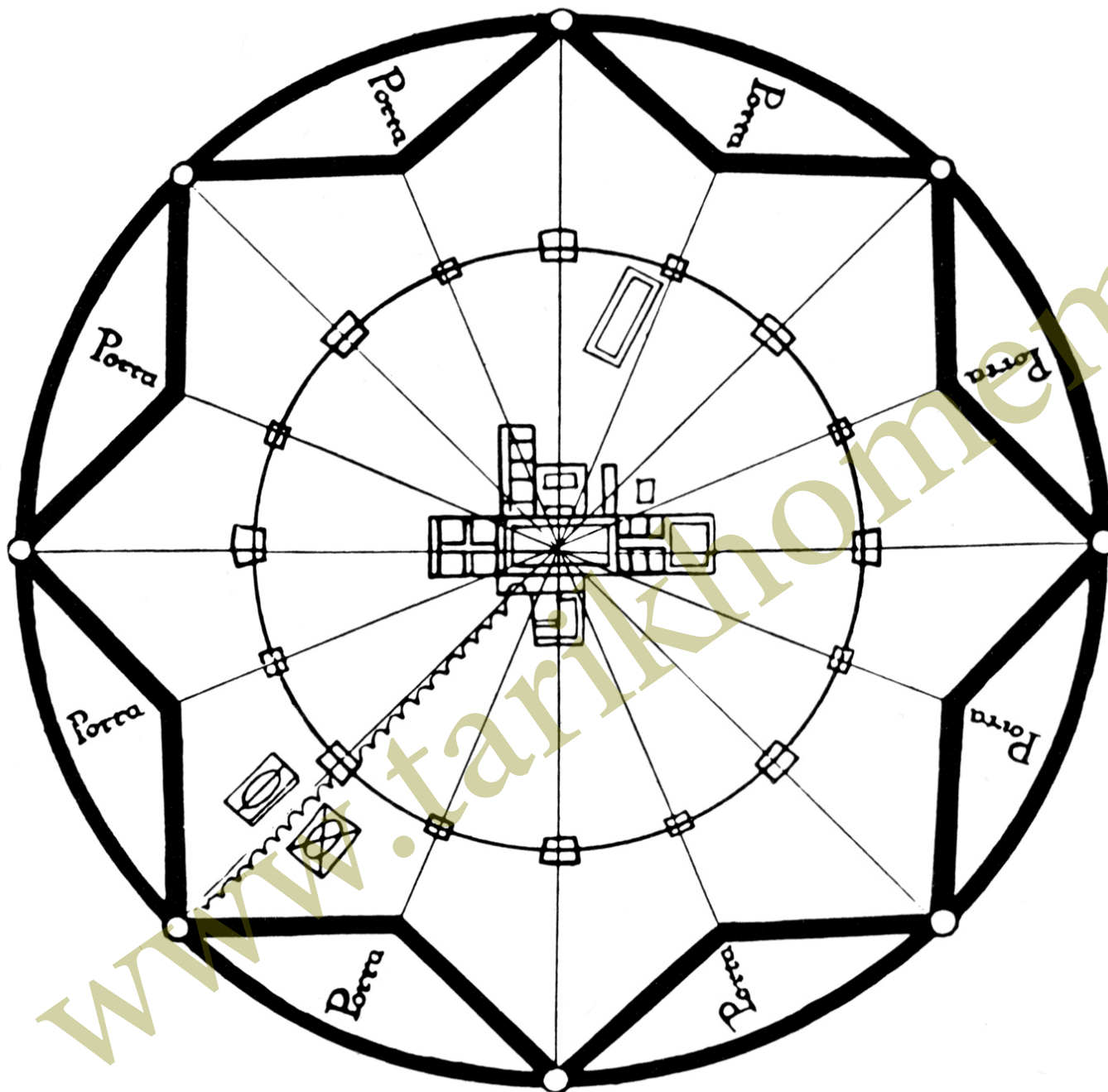
بازیلیکای سن پیتر و در رُم، عظیمترین کاتدرال جهان کاتولیک
" نماد رنسانس متریکی ". مجسمه‌های دو جانب پلکان تراس مقابل بنا، سن پیتر و سن پائولو (سن پل) اند.

در این دوران
طرح کلیساها به عنوان مکانی مقدس و برتر از شهرها
رو به سوی مرکزگرایی آوردند.

نمادی از یک مکان مقدس آرمانی

www.tarikhonemari.ir

نقشه یک شهر آرمانی

طرح مرکزگرا با
حصار ستاره‌ای
شکل

اثر :
"فیلارته" که
طرح‌های زیادی
برای شهرهای
آرمانی داده است.

پالمانوا شهری مرزی و نظامی با طرح شهر آرمانی در شمال ایتالیا احداث شده در سال 1593 میلادی

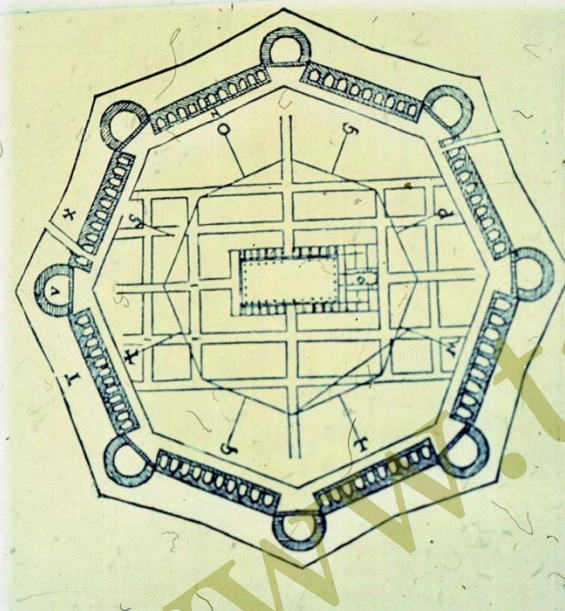
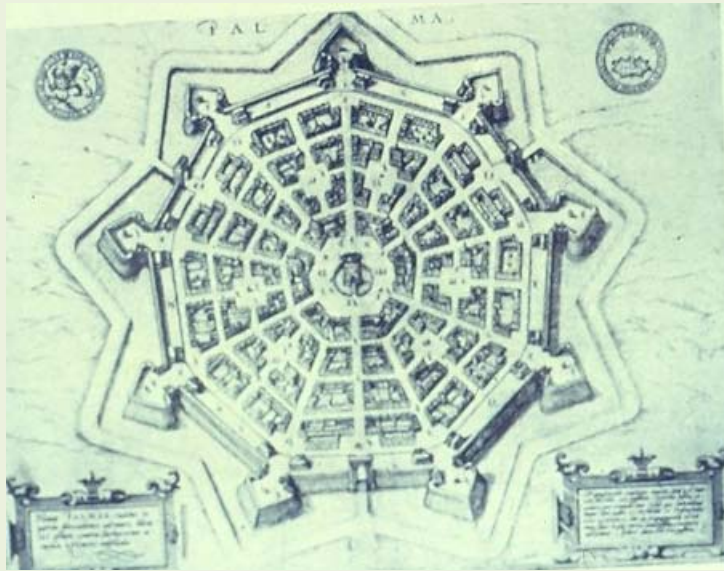
عکس هوایی
از
پالمانوا
و صورت
امروزی آن

شهر فرانسوی "بریش نو"، طرح از Vouban، "Neuf Brisch"

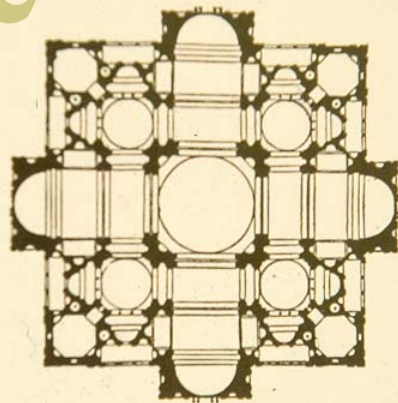
طرح‌های آرمانی

برای شهرها و کلیساهای نمایش موج آرمانگرایی در دوره رنسانس مترقی بود

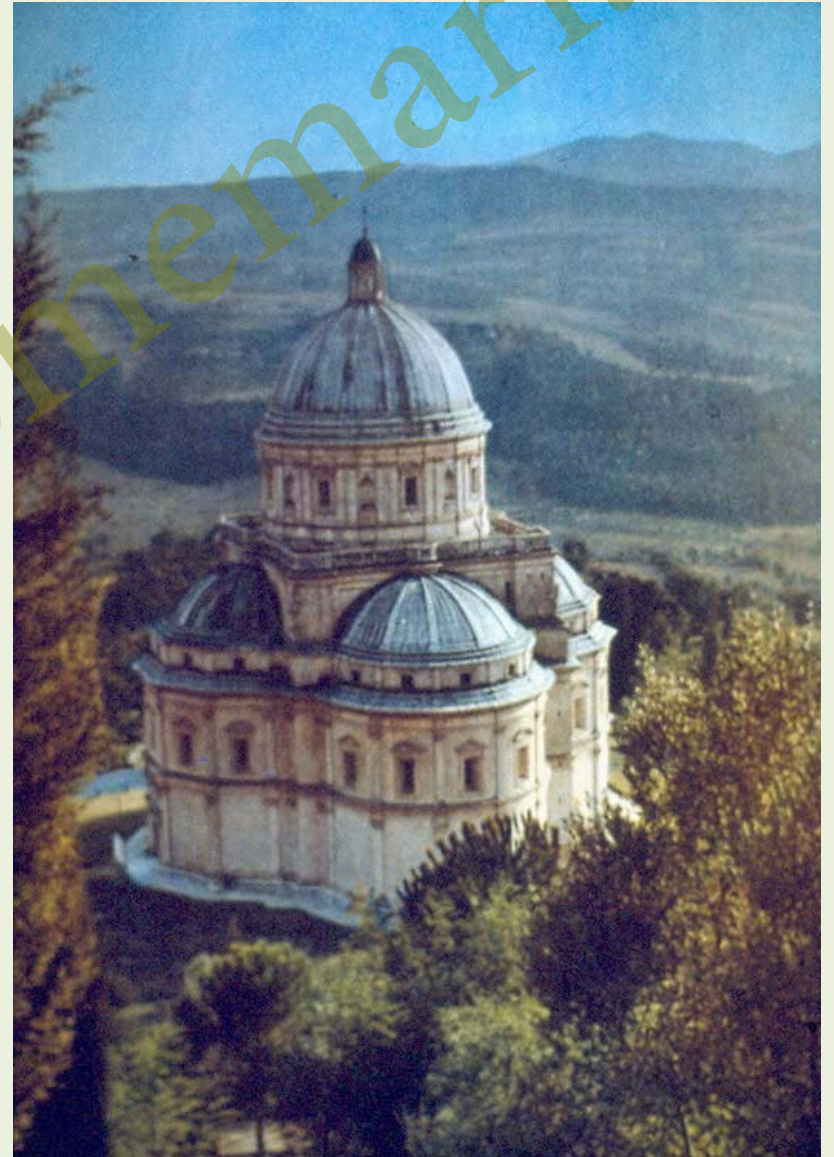

چپ: عکس یک کلیسا
با نقشه مرکزگرا.

پایین: نقشه مرکزگرا
برای کلیسا

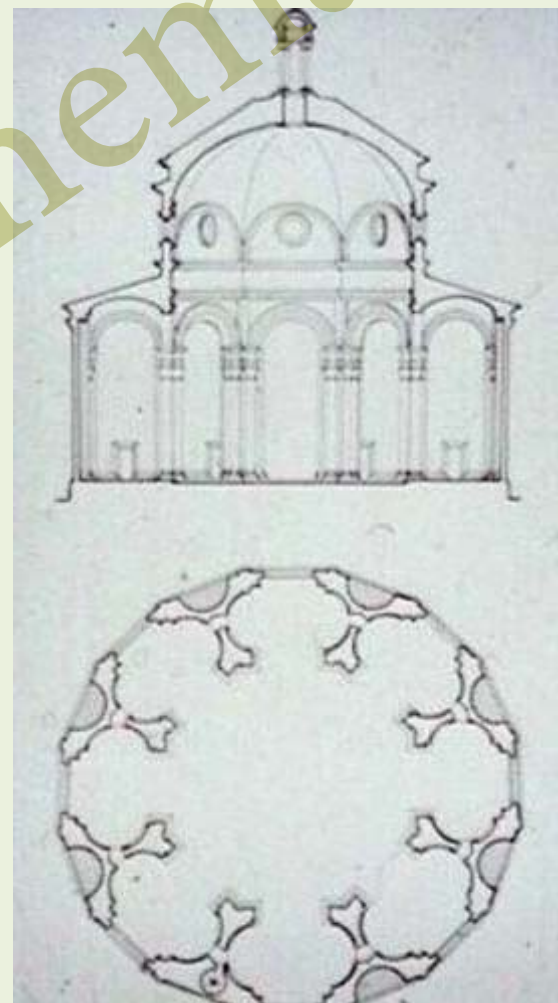
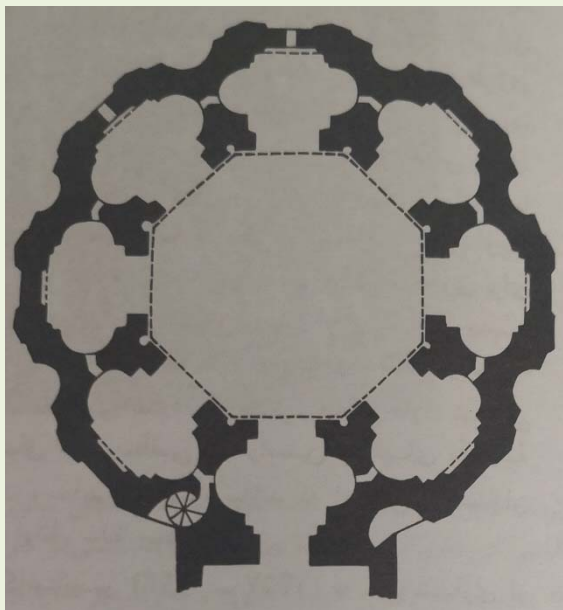
بالا: نقشه شهرهای آرمانی با
طرح مرکزگرا

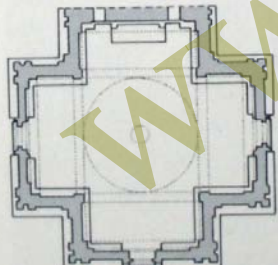
یک طراحی متعلق به سده شانزدهم به تقلید از

نقشه مرکز گرای کلیسای " سانتا ماریا دلپی آنجلی " اثر

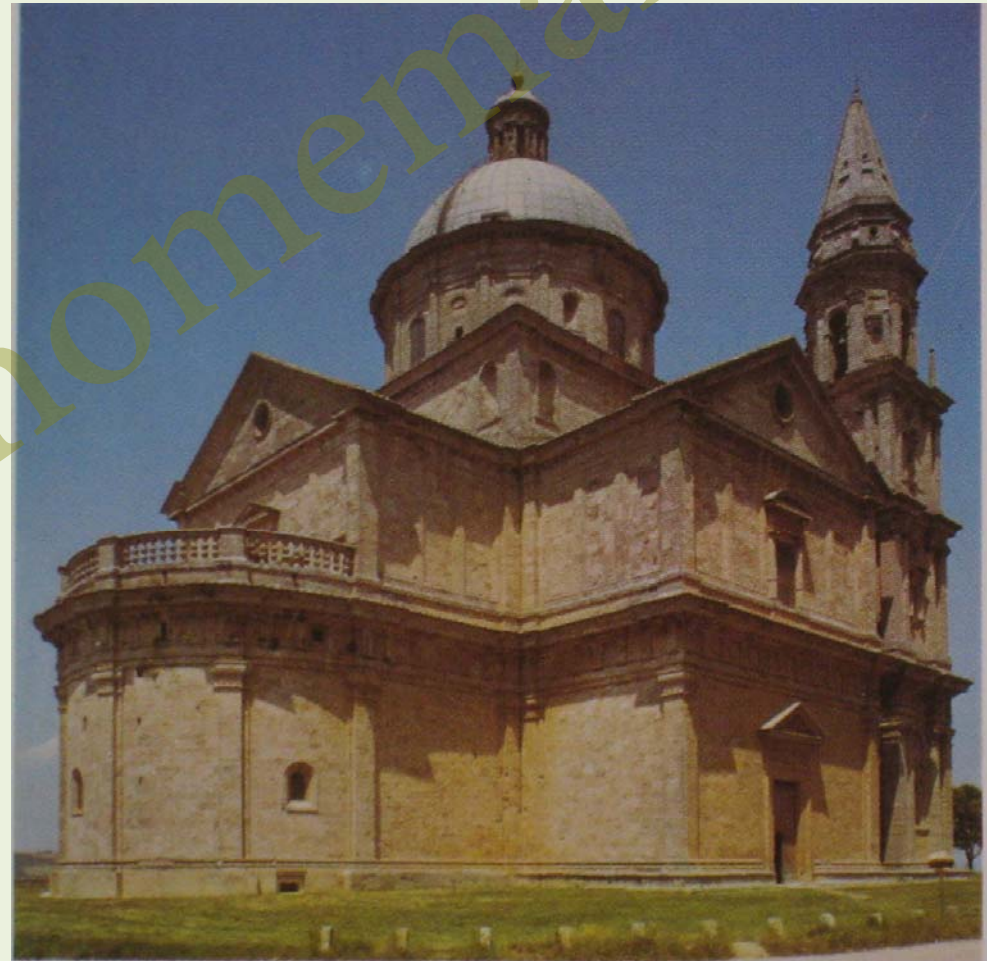
برونلسکی 1334-1337

گنبد یک سنت ایتالیایی در کلیسای سازی
اکنون در طرح کلیسای مرکز گرا نقش بنیادین
در تأکید به فضای مرکزی دارد.

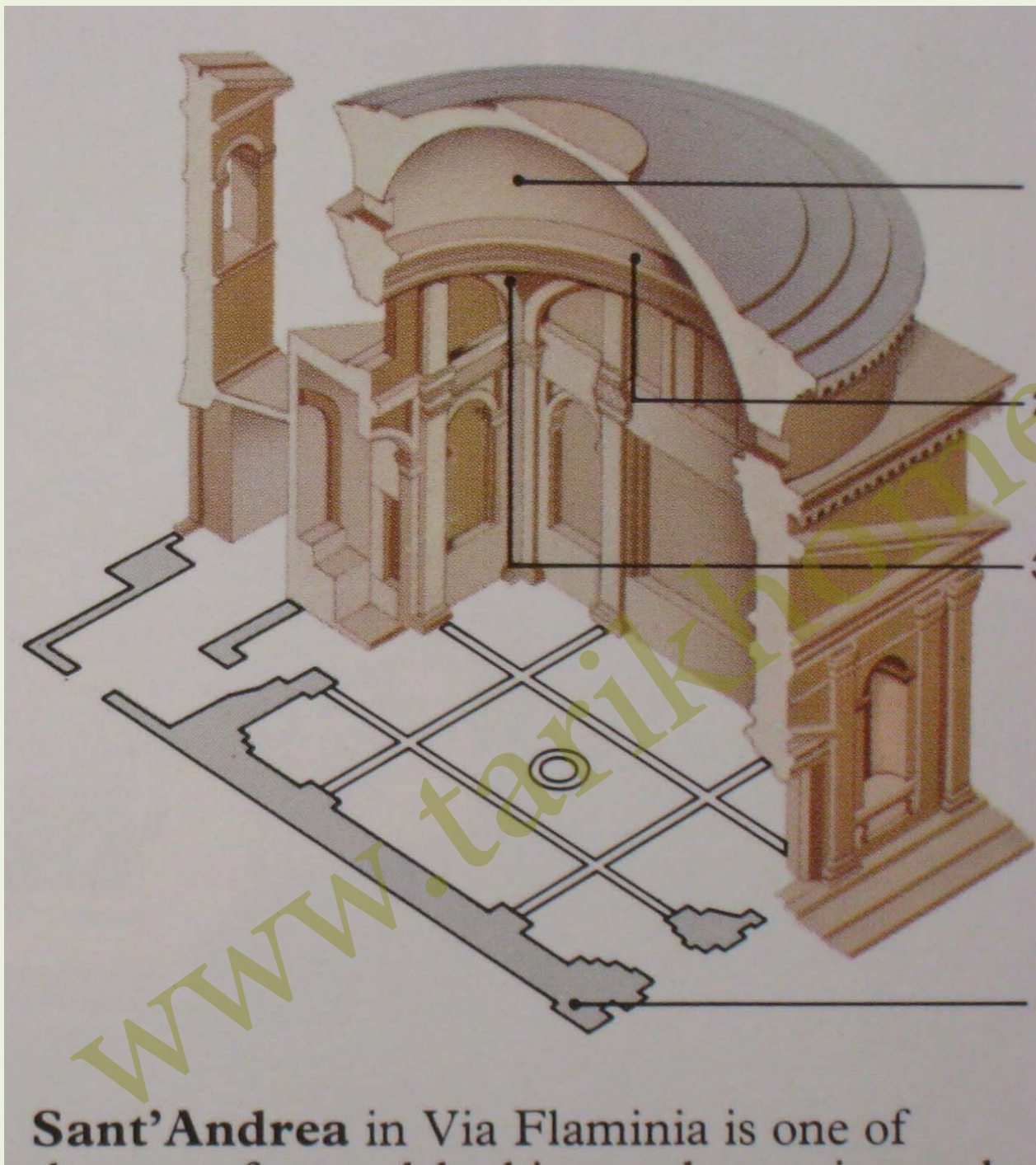

Santa Maria delle Carceri at Prato (above and left) is an early work of Giuliano da Sangallo. It was built between 1485 and 1506 and was inspired by Brunelleschi's Pazzi Chapel in Florence, and, equally, by the Greek cross plan of Alberti's S. Sebastiano, at Mantua. The exterior is inlaid with coloured marbles, which give it a vitality but reveal its lack of classical proportions.

The Madonna di San Biagio

آنتونیو داسانگالو 1

Sant'Andrea in Via Flaminia is one of

تأثیر پانتئون

و

ایاصوفیه

در گنبدسازی بر

فضاهای مرکزگرا

(اینجا پلان مستطیل اما فضا

مرکزگرا با گنبدی با قاعده

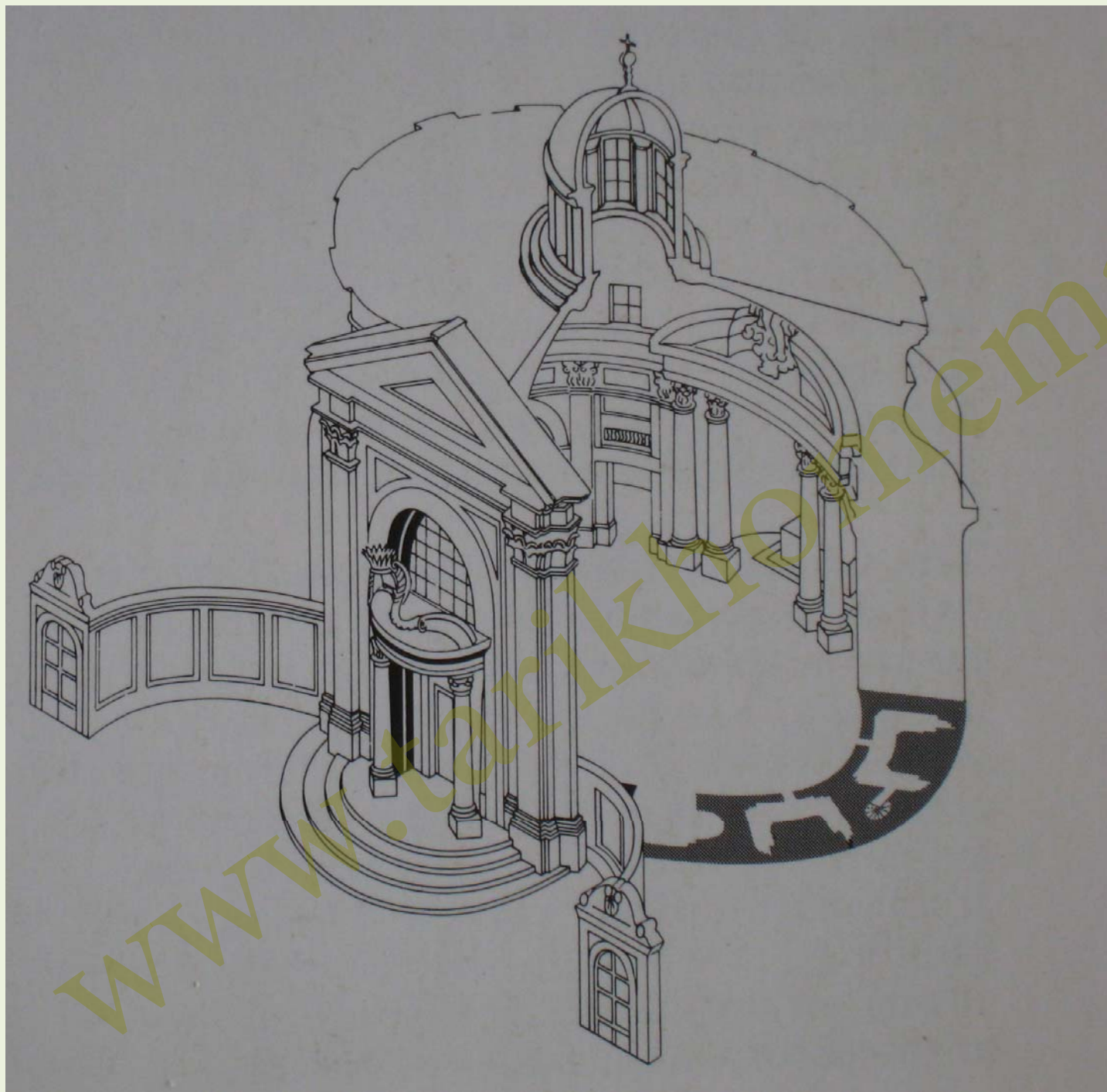
بیضی است.)

کدام ویژگی گنبد پانتئون و نیز

ایاصوفیه در این بنا حضور

دارد؟

(پاسخ از سوی دانشجویان)

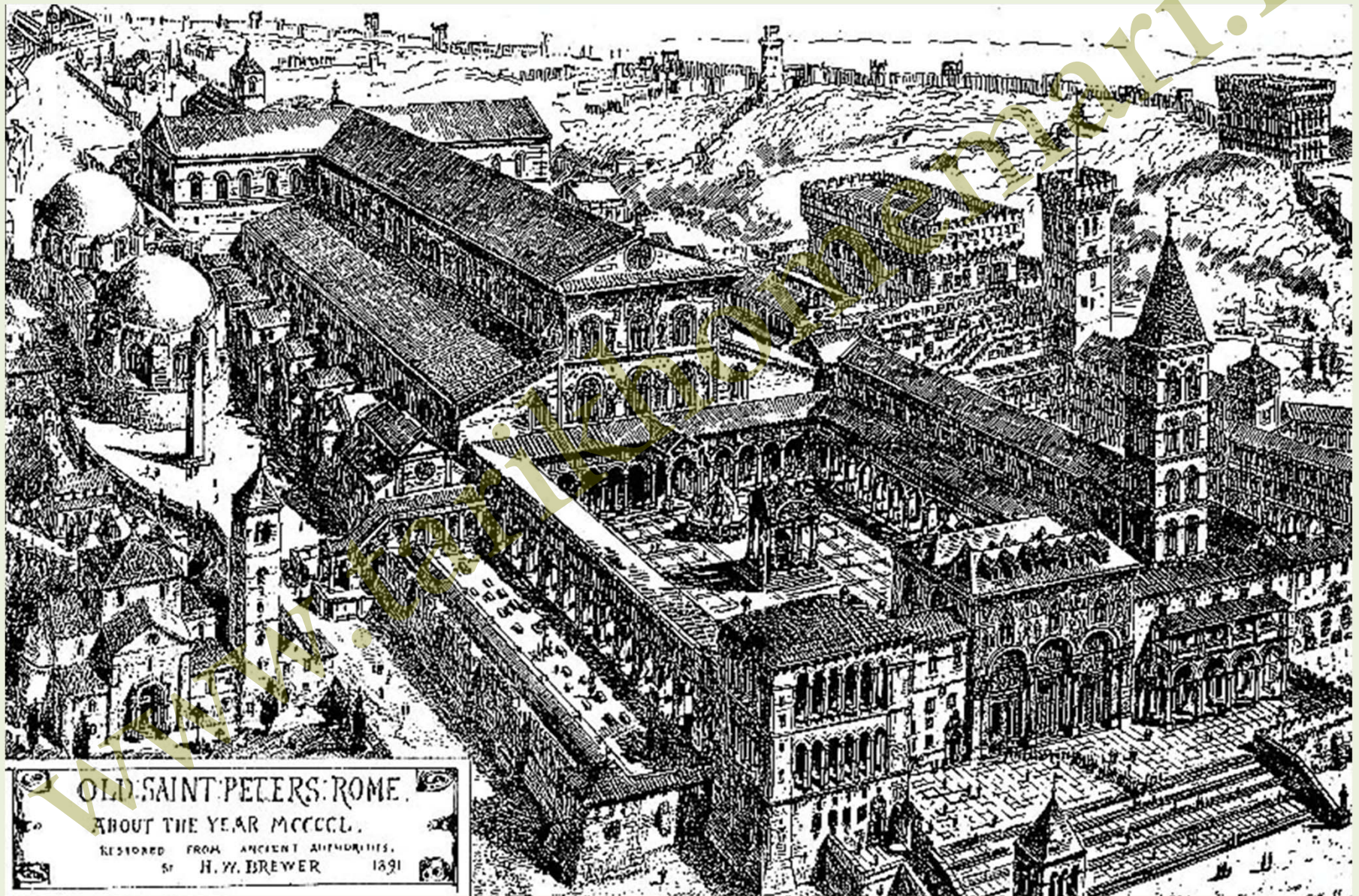
تداوم الگوی
فضای مرکزگرا

در سبک
باروک
با گنبد و فانوسی
گنبد

کاربرد فرم‌های
بیضی در باروک
رواج می‌یابد.

سنت پیتر قدیمی که تا 1450 پابرجا بوده است

دهه‌های بعد تصمیم به نوسازی آن می‌گیرند. تاریخ طرح برامانته 1506 و میکل آنجلو، 1546 است.

ارتفاع 137 متری (سه برابر پانتئون) و عظمت بنای "سن پیتروی" رنسانسی نسبت به ساختمان‌های معمولی اطرافش چشمگیر است.

طرح مرکزگرا و گنبد با چهار برج ناقوس برای کاتدرال سن پیترو، رم
اثر آنتونیو دا سانگالو (سانگالوی جوان) در 1513

سن پیتر و در رُم: 14 معمار در طرح و ساخت آن دخیل بودند.

طرح ها برای بازلیکای سنت پیتر و
(سنت پیتر)

" کاتدرالی در مقیاس جهان کاتولیک "

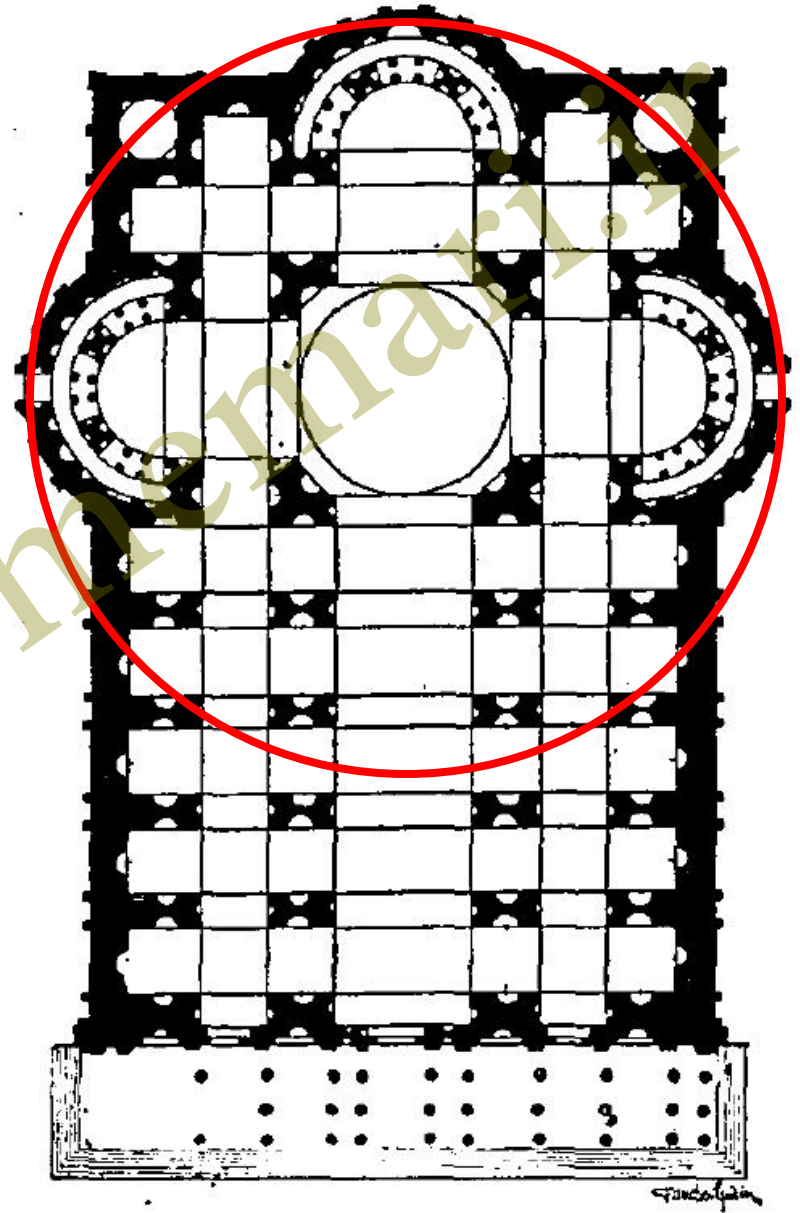
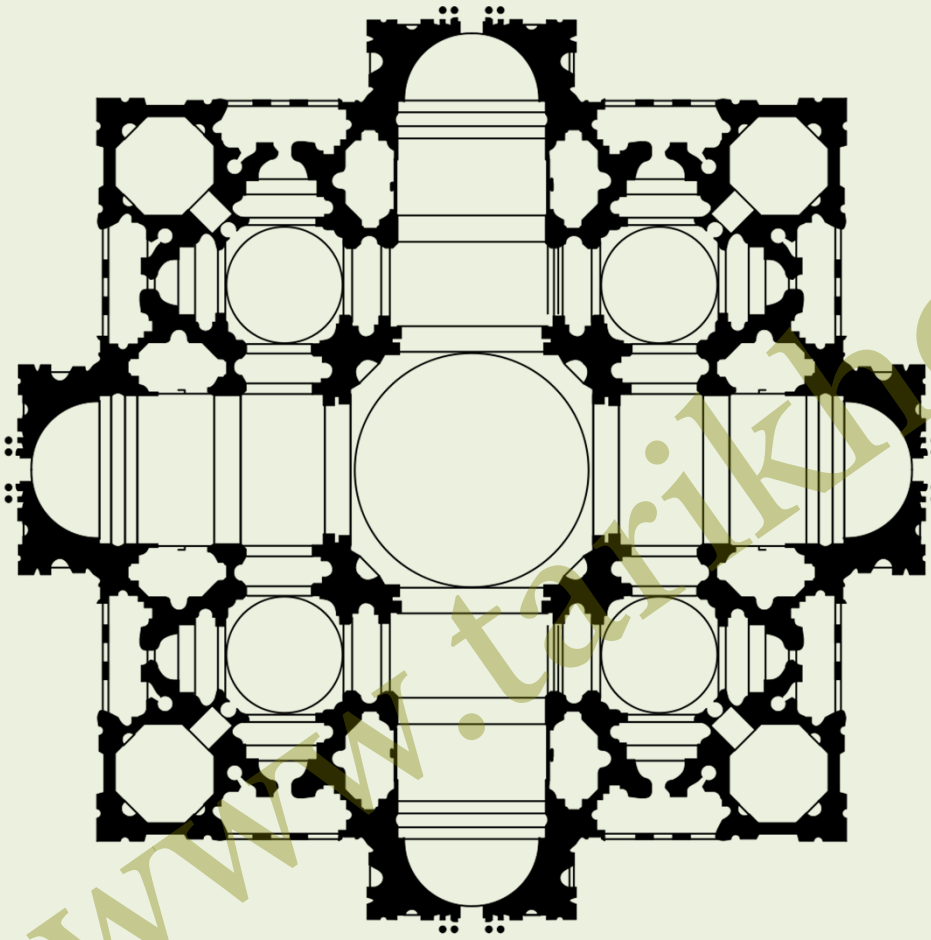

Fig. 8. — Saint-Pierre.
(Plan de Raphaël.)

نقشه برامانته کاملاً مرکزگرا و نقشه رافائل مانند کاتدرال فلورانس
در محل تقاطع با گنبد و سه نیمگنبد بخشی از طرحی مرکزگرا است.

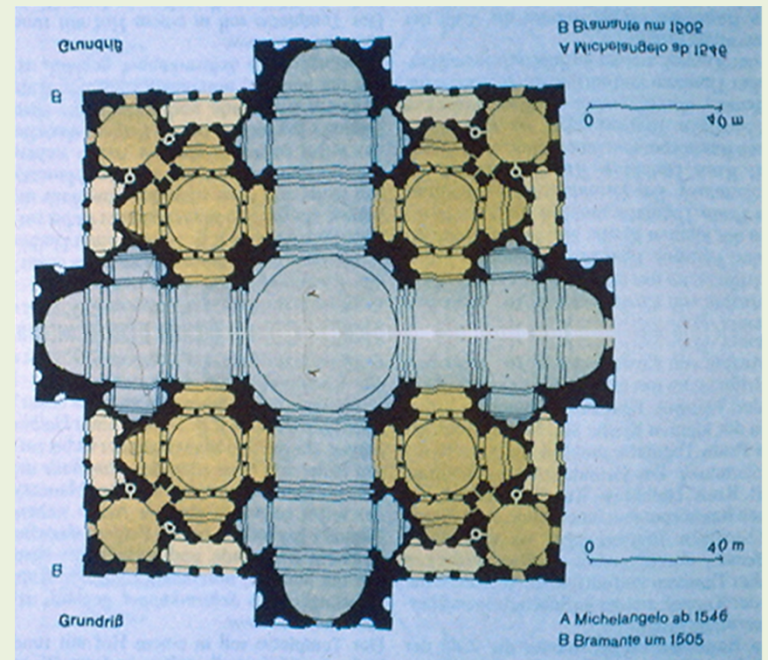
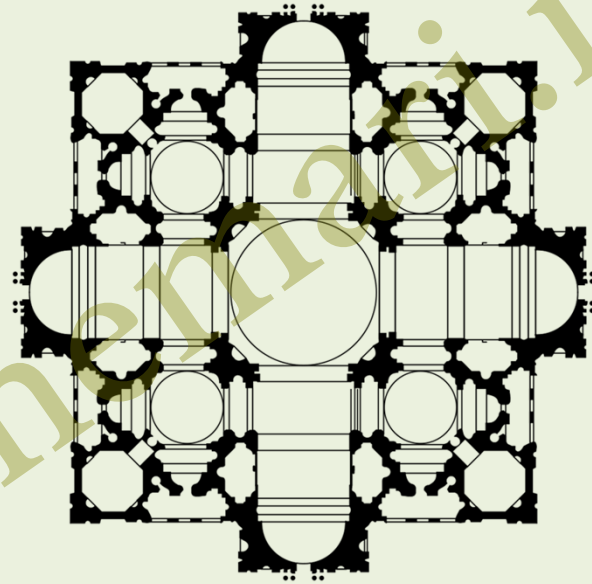
پلان و گنبد، طرح برامانته 1506

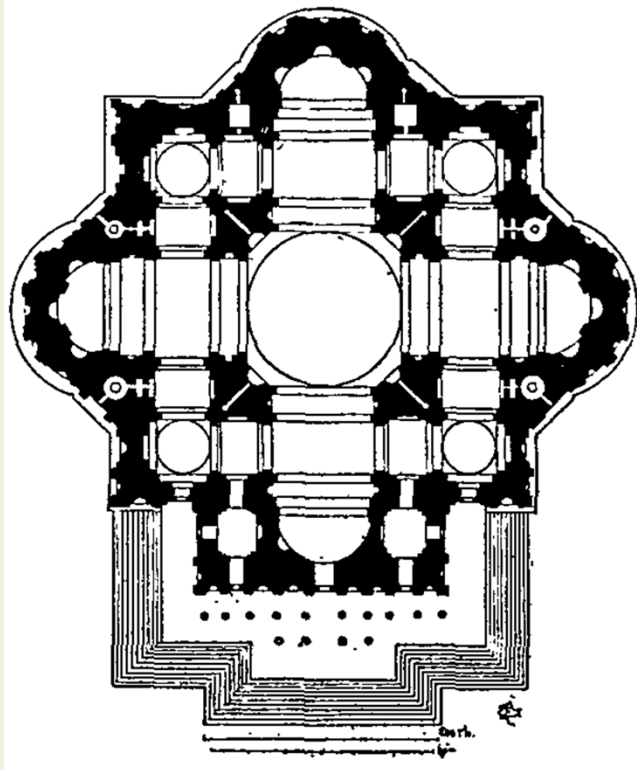
برامانته گنبد را با دهانه‌ای به قطر حدود 43 متر به صورت نیم کره و طبق اصول ساخت گنبد پانتئون و با مصالح بتن با توفای طراحی کرده بود

نقشه برامانته با تقارن مرکزی کامل، از هر چهار طرف ورودی دارد.

چهار گنبد کوچک در چهار سوی گنبد اصلی تا حد زیادی رانش گنبد عظیم را جذب می کنند.

نقشه و نمای طرح میکل آنژ
و
نمای طرح داسانگالو (پایین راست)

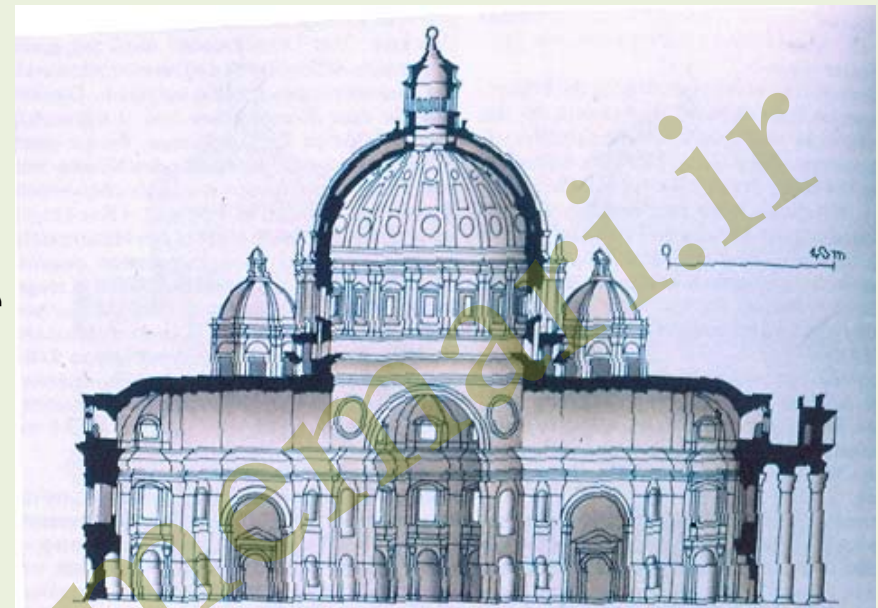
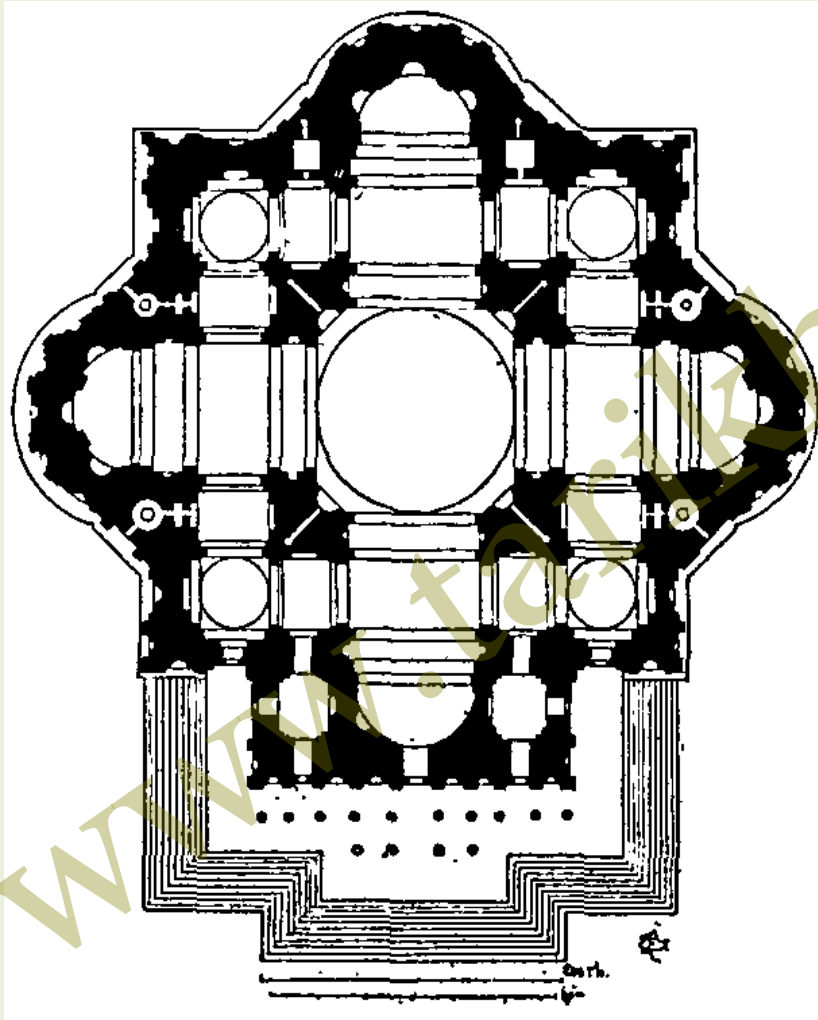
مهایتاً طرح میکل آنژ با تغییراتی اجرا می‌شود.

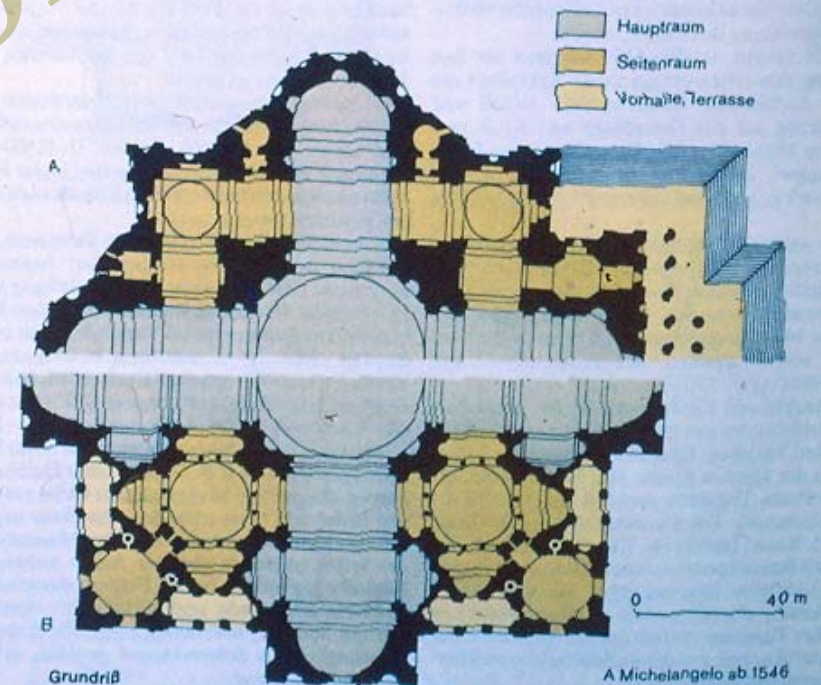
طرح میکل آنجلو 1546

تصویر زیر راست:

مقایسه نقشه او بعد از چهار سال با نقشه برامانته در 1505، نقشه میکلانژ جرزهای ضخیمتر و یک ورودی مشخص و یک پیش فضای ستوندار به سبک کلاسیک (پورتیکو) با پلکان‌های مونومانتال دارد.

Schnitt, Bau des Michelangelo (s.S. 48)

Grundriß

A Michelangelo ab 1546
B Bramante um 1505

"کارلو مادرنو" اصلاح طرح میکل آنجلو

به ناچار طرح از مرکزگرا به محوری
تبدیل می شود.

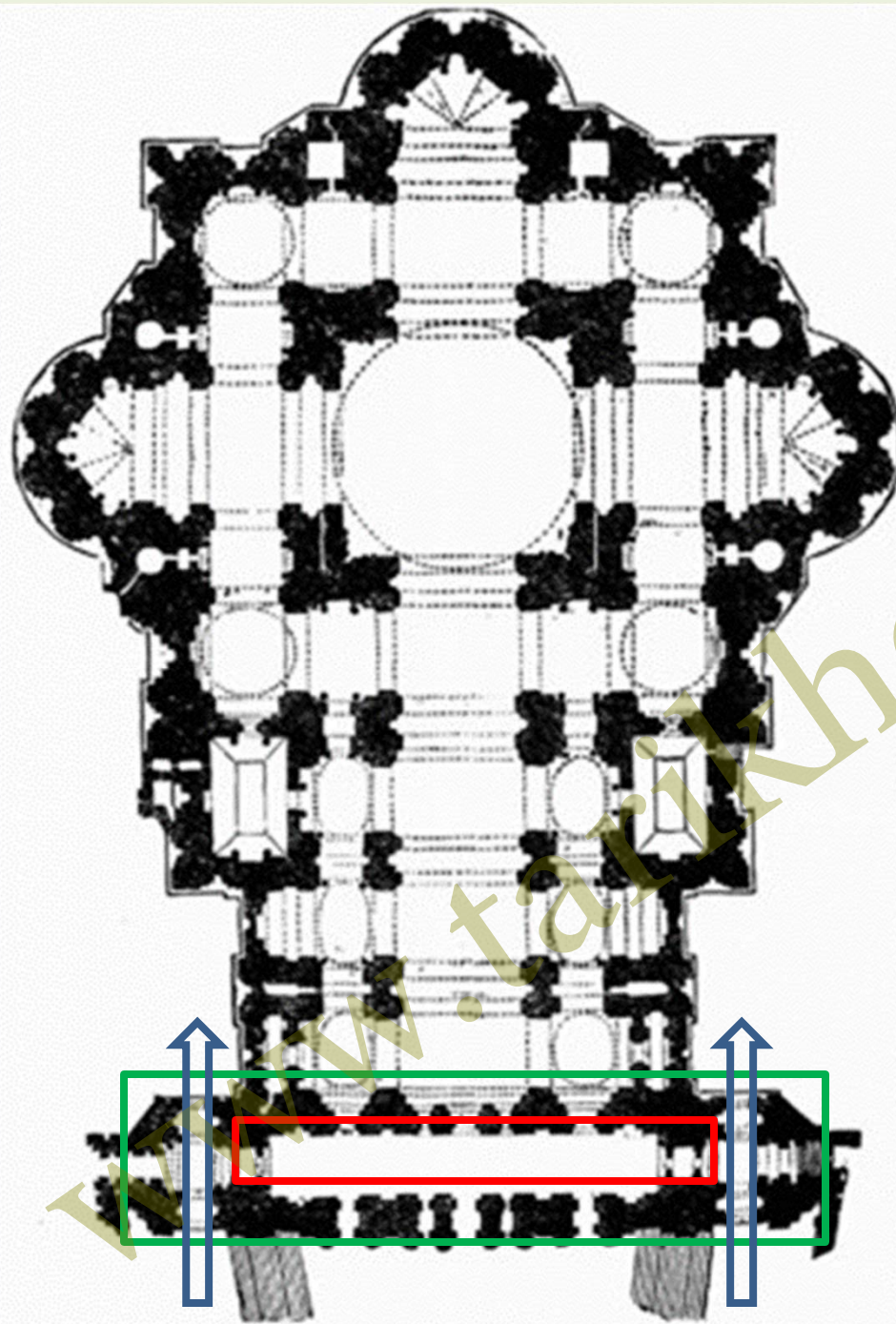
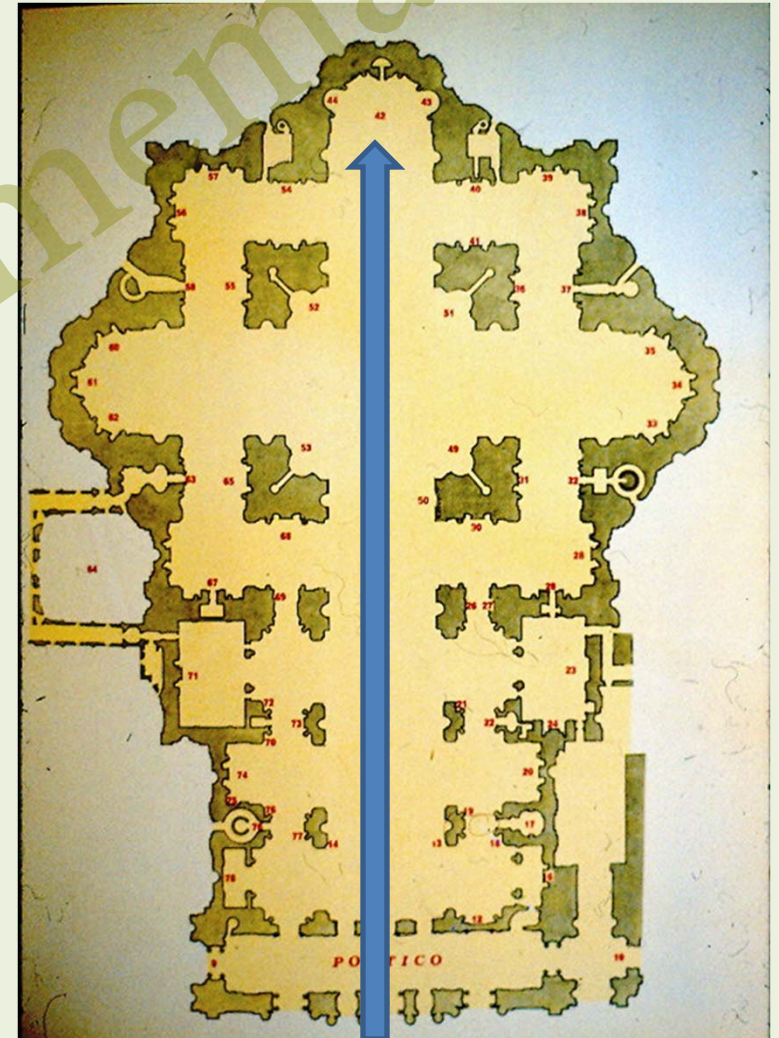
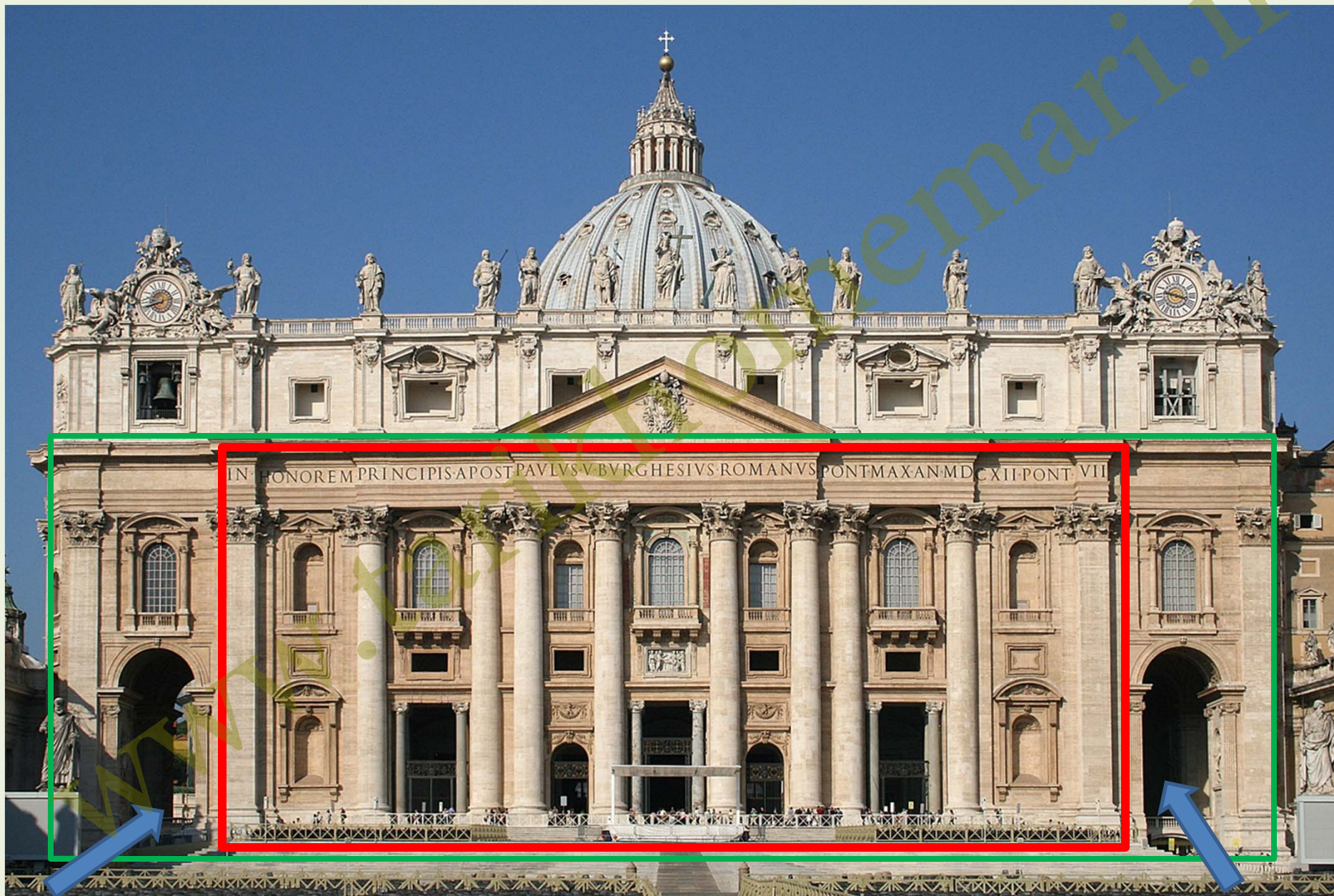

Fig. 4 und 5. Längenschnitt und Grundriß von St. Peter in Rom.

نمای نارتکس طبق طرح "مادرنو"
دو دهانه انتهایی راه‌هایی به مجموعه واتیکان هستند

گنبد شلجمی دو پوسته با داستان پرتفصیل ساخت آن

گنبد نهائینابر اساس ایده میکلائز با 16 تویزه، در سال 1590 توسط "جاکومو دلّا پورتا" و "دومنیکو فونتانا" به اتمام رسید. در نیمه قرن 18 ترکهایی باعث زنجیر گذاری و کلاف آن شد.

گنبد سن پیتر و

با پنجره‌های
بزرگ و
نقاشی‌هایی که بین
تویزه‌ها
(نرو)ها
به صورت
قاب بندی
کار شده‌اند و
همین‌طور در
پاندانتیوها.

غلبه رنگ طلایی
و لاجوردی در
نقاشی‌ها معنا دار
است.

گنبد با فانوسی و ساقه بلند و نور فراوانی که به داخل می تاباند
سقف طاقی‌های سرسرا و بازویی‌ها با الهام از روم باستان تزیین شده و بازتابی طلایی در تضاد با
لاجوردی گنبد دارند.

بازتاب رنگ طلایی از تابش نور در سرسرا

- آبشار نور: از ساقه گنبد به محل
بالداچین (آسمانه)

- نقطه نورانی: در مرکز محراب
و غلبه بارتاب رنگ طلایی در آنجا

آسمانه (بالداچین) اثر برنینی، در زیر گنبد و از جنس برنز ریخته‌گری شده‌است

بالداجين (آسمانه) سن پيترو
بر روی محل قبر پيتر مقدس و محل قرار
دادن سنگ مذبح است.

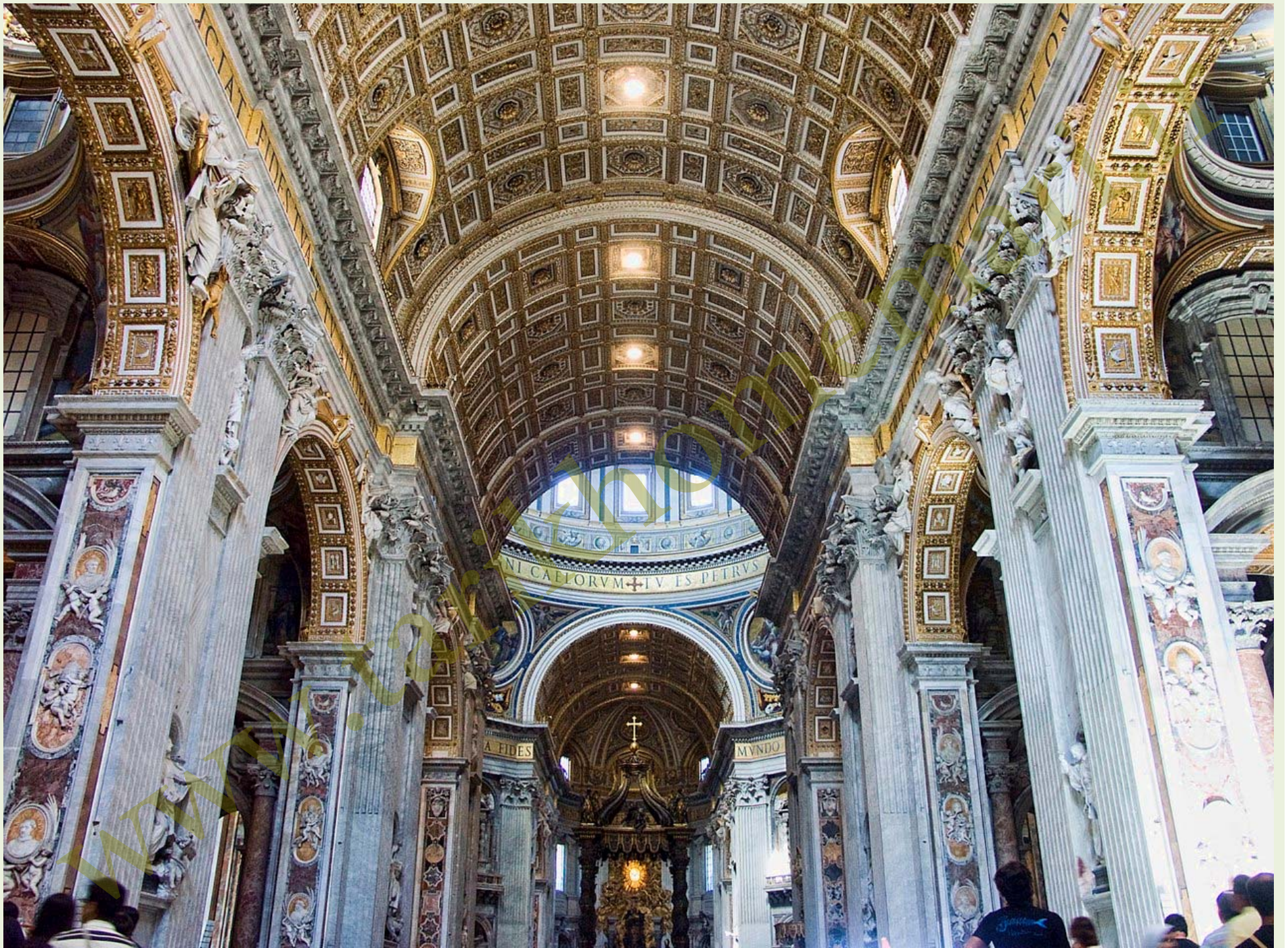
چپ: بالداجین (آسمانه) روی مذبح (آلتار)

زیر: سریر سن پیتر در فضای داخل
مخارجة محراب مسیح و جلو پنجره
طلاکاری شده و نورانی

سرسرا (ناو) سن پیترو: در دو جانب آن، فضای ترکیبی راهرو و نمازخانه‌های ردیفی هستند. سمت راست و چپ فضای زیر دو گنبد خرد پوشش نمازخانه است.

فضای ترکیبی و مسلسل راهروها با نمازخانه پشتی که در هر بخش با گنبد های خُرد پوشیده شده اند.

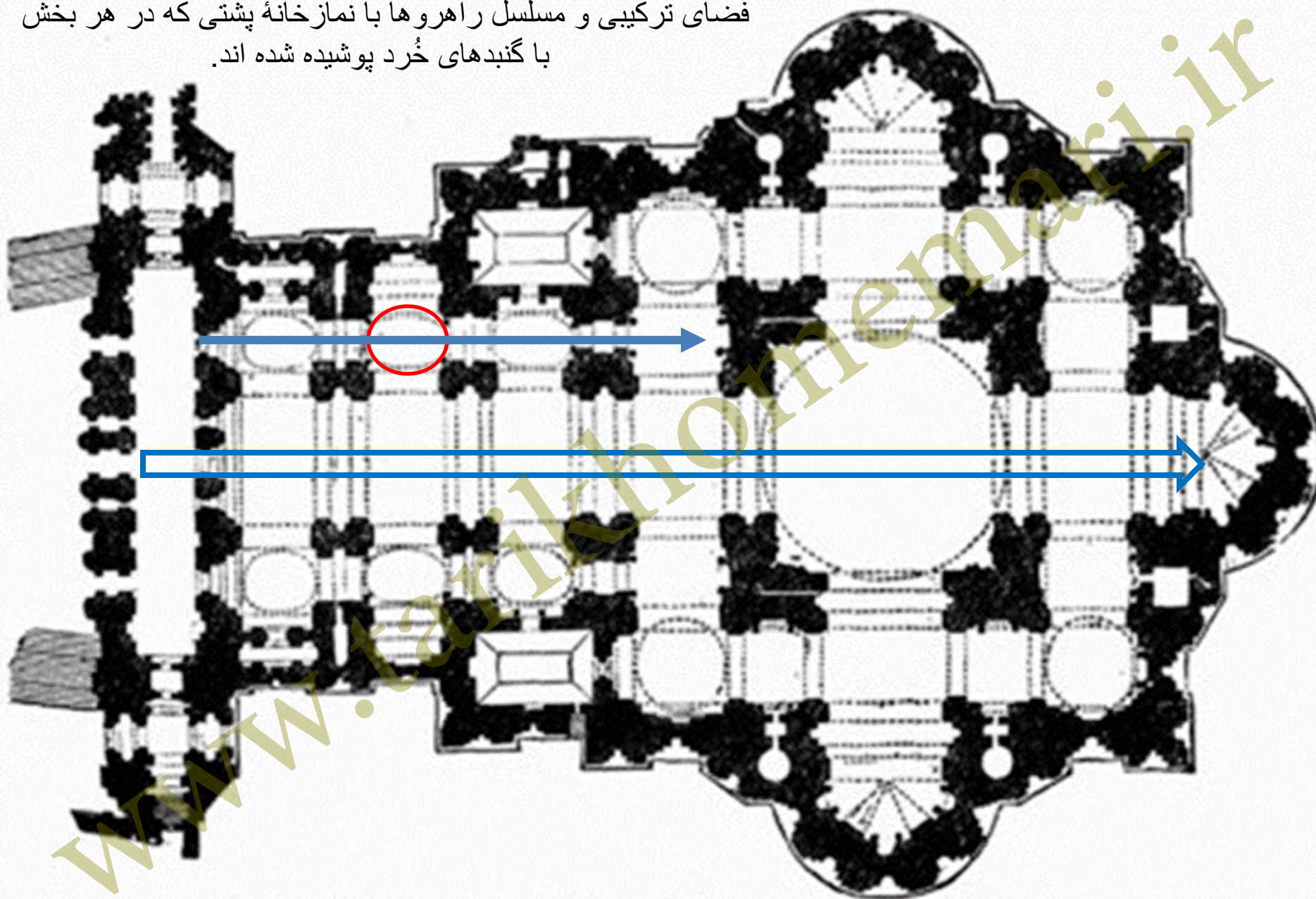

Fig. 4 und 5. Längenschnitt und Grundriß von St. Peter in Rom.

فضای عظیم نارتکس سن پیتر و و

دریچه هواکش سردابه زیر کلیسا
کفسازی مرمرین با سنگهای رنگین

*جزئیات معماری فضای نارتکس قابل
توجه است

جزئیات تزئینی نارتکس و مجسمه‌هایی که در گوشه‌های
زیر سقف کار شده‌اند.

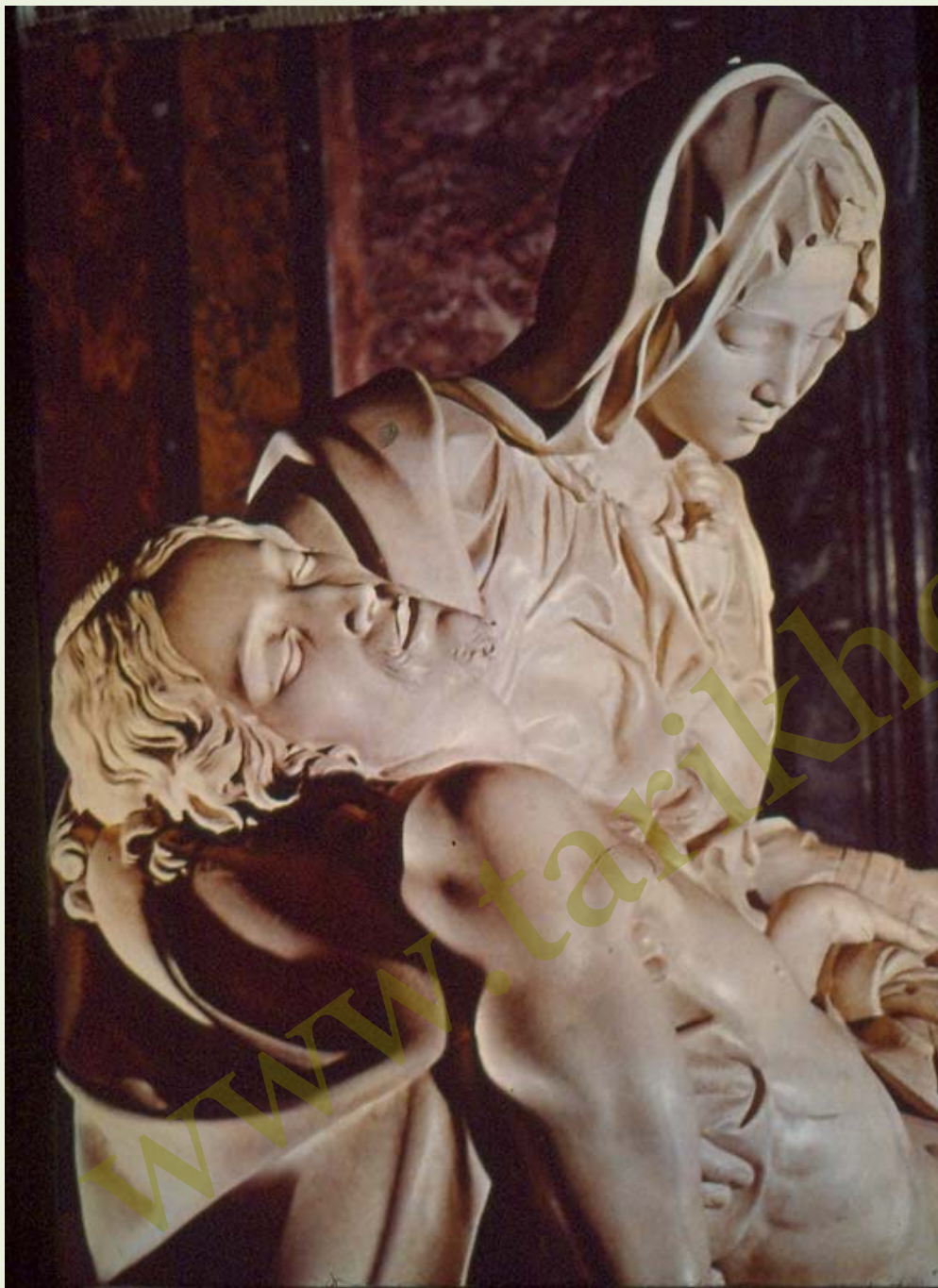

سن پیتر و ، با کلید بهشت سمت چپ و سریر سن پیتر و سمت راست .
سریر و آسمانه در این کاتدرال همچون مجسمه کار شده‌اند.

ورود مجسمه به عنوان یک
عنصر الحاقی به ساختمان در
رنسانس، پدیده‌ای نو است.

مجسمه پیتا
از شاهکارهای
میکل آنجلو

میدانگاه مقابل بازیلیکای سن پیترو، طرح شامل دو برج ناقوس که تغییر کرده.
نقاشی پیش از طراحی و اجرای میدان برنینی، اما ابلیسک در میانه فضا قرار دارد.

موقعیت شهری کلیسای سن پیتر و میدان آن، اثر برنینی، (شهرسازی باروک)
میدان به مثابه یک گره شهری، شهر رم را به بازلیکا و به شهر واتیکان در پشت بنا متصل می‌کند

میدان مقابل سن پیتر و

اثر "برنینی" آغاز باروک

برنینی بعد از میکل‌آنجلو در کار اتمام کلیسا سهیم بود.

سن پیتر و در شب: گنبد و فانوسی که نور به بیرون می‌تاباند و ابلیسک
مصری (زه‌اورد کالیگولا از مصر در 37 میلادی) کارگذاری در میدان در 1586

پایان رنسانس مترقی
بخش اول

www.tarikhomemari.ir